Lakivaliokunta

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Seija Mäenpää

Puheenjohtaja/Pääluottamusmies

Vankilavirkailijain Liitto VVL ry

28.9.2026

Lausunto HE 175/2026 vp Valtion talousarvioesitys 2027 eduskunnalle

Vankilavirkailijain Liitto VVL ry. kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle talousarvioesityksestä vuodelle 2027. Vankilavirkailijain Liitto lausuu asiasta vain Rikosseuraamuslaitoksen saaman määrärahan osalta.

Vankien määrä on kasvanut huomattavasti ja on odotettavaa, että vankien määrä tulee vuosittain nousemaan. Henkilöstömäärä ei ole lisääntynyt samassa suhteessa lisääntyneeseen vankimäärään nähden ja tällä hetkellä myös vankilat ovat todella voimakkaasti yliasutettuina. Turvallinen täyttöaste on suljetuissa vankiloissa 90 %. Tällä hetkellä useassa suljetussa vankilassa täyttöaste on yli 120 %, joissakin suljetuissa vankiloissa jopa yli 130 %. Rikosseuraamuslaitoksessa on katsottu, että turvallinen täyttöaste olisi 90 %. Tämä asettaa ison haasteen vankiloissa toimivalle henkilöstölle. Samoin myös yhdyskuntaseuraamustoimistoissa työskentelevät ja asiakasarviointiyksiköissä työskentelevät ovat voimakkaasti kuormittuneita.

Vankilavirkailijain Liitto VVL ry. toteaa, että on positiivista, että Rikosseuraamuslaitokselle ei kohdistu säästöpaineita. Määrärahavelkaa on kuitenkin muodostunut aiemmilta vuosilta, kun on jouduttu säästämään. Vankilavirkailijain Liitto esittää kuitenkin huolensa siitä, ettei Rikosseuraamuslaitokselle kohdistettu määräraha riitä kattamaan vangeille asetettujen toimintojen turvallista toteuttamista. Vankiloissa vangeille osoitettuja toimintoja tehdään usein henkilökunnan turvallisuuden kustannuksella.

Monessa vankilassa on merkittävästi kouluttamattomia määräaikaisia vartijoita, joiden osaamistaso ei ole samalla tasolla kuin koulutettujen vartijoiden. Lisäksi Rikosseuraamusalan perustutkinnolle hakeutuvien määrä laski tänä vuonna merkittävästi. Rikosseuraamusalalle ei ole enää hakijoita. Syynä tähän on kilpailukyvytön palkka. Vankilavirkailijain Liitto VVL ry. esittääkin, että Rikosseuraamuslaitokselle myönnettäisiin lisämääräraha, joka kohdistettaisiin nimenomaan valvontahenkilöstön peruspalkkoihin, jotta alalle saataisiin lisää hakijoita.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskukselle (RSKK) tulisi määrätä korvamerkittyä rahaa, jotta siirtyminen Vernissakatu 2:n tiloista saataisiin sujuvasti toteutettua. Lisäksi pitäisi varata riittävästi vuokrarahoja, jotta RSKK:lle saataisiin toimivat tilat. Tällä hetkellä olevat tilat eivät kestä sitä, että koulutusuudistuksen myötä koulutuksessa olevien määrä lisääntyy. Korvamerkityt rahat olisivat tarpeen, jotta rahoja ei käytettäisi muihin Rikosseuraamuslaitoksen menoihin.

Tärkeää on edistää tulevia vankilahankkeita, jotta saadaan riittävästi vankipaikkoja vankiloihin. Näin pystyttäisiin takaamaan turvallinen täyttöaste vankiloissa. Suljetuista vankiloista tulisi tehdä

riittävän isoja, koska se on kustannusteknisesti kannattavampaa. Tärkeää on myös se, että tilanpuutteen vuoksi ei avovankiloihin sijoitettaisi vaarallisia vankeja. Nykyään näin tapahtuu.

Rikosseuraamuslaitos tulee tarvitsemaan lisää rahaa, jotta turvallisesti pystytään toteuttamaan vankeinhoidolle asetetut tavoitteet turvallisesti. Mikäli rahaa ei saada riittävästi, pitää alentaa vaatimuksia siihen, mitä toimintoja vangeille järjestetään. Henkilökunnan turvallisuus tulisi olla ensisijainen asia, johon panostetaan.

Seija Mäenpää

Puheenjohtaja/Pääluottamusmies

Vankilavirkailijain Liitto VVL ry.